

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

Ny teknik – nya yrkesroller inom vård och omsorg?

Deltagare

Projektledare och kontakt mot Regionförbundet

Marcus Persson, fil dr i sociologi

Delrapporter:

Mia Folke, docent i elektronik inriktning medicinsk teknik

Maria Müllersdorf, docent i vårdvetenskap

Elisabeth Andersson, fil lic i didaktik

Karin Andersson, fil lic i pedagogik

Sammanfattning :

Roland Svensson, professor i medicinsk sociologi

- Utredningen skulle fokusera på tänkbara framtida tekniska lösningar inom området och på frågor som denna utveckling reser, till exempel vilka användar- och kompetensbehov som vårdpersonal och chefer måste hantera och vilka organisatoriska och strukturella utmaningar som tekniken ger upphov till
- Frågor som borde belysas gällde bland annat om teknikutvecklingen kunde bidra till att öka attraktionskraften inom vårddyrkena och om den kunde tänkas leda till att nya karriärvägar för vårdpersonal öppnades
- Fokus i utredningen skulle ligga på vårdpersonal och organisationer, i första hand i hem- och boendemiljöer (inte i sjukhusmiljö)

Delrapporter

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

Mia Folke – Hälsa-och välfärdsteknik nu och i framtiden

- Sammanställning av befintliga tekniker
- Nyhetsspaning
- Framtidsspaning

Bilaga nr	Typ av produkter
1	Aktiva larm
2	Passiva larm tex, fallsensorer, sensorer som känner av om användaren rör sig och larmar om rörelsemönstret blir avvikande, nattkameror.
3	Miljö tex temperatur, spis
4	Påminnelse och planering
5	Kommunikation
6	Träning och aktivitet
7	Digitalisering tex planering och kommunikation mellan vårdtagare och personal
8	Självmonitorering
9	Övriga robotar

Nyhetsspaning

- App för kontroll av födelsemärken
- AI behåller en död människas beteende
- Spel där barn spelar att de spränger cancerceller
- Spel som hjälper äldre bibehålla kognitiv förmåga
- Teknik som mäter fettförbränning via utandningsluften
- Tatueringar som mäter puls, aktivitet, blodsockernivå, ämnesomsättning
- 165000 hälsoappar som är CE-märkta
- Roboten Nadine som kan kommunicera

Framtidsspaning

- Kairos Future – var och en och arbetsgivare ansvarar för att individen håller sig frisk genom mätning av hälsa
- Forum of the Future – Toalett som mäter hälsostatus tillsammans med egna DNA-mönster och medicinska historia och en spegel som ger hälsoråd.
- SICS Sweden ICT – dold mätning t ex i kläder och stora datamängder som gör att vi kan hitta ohälsa tidigt

Maria Müllersdorf – Ny teknik, nya utmaningar, nya behov

- Intervjuer med personer i nyckelpositioner, personer som har verksamhetsansvar eller har särskild kunskap om hälso- och välfärdsteknik. De intervjuade arbetar i kommuner och i ett fall vid den statliga Myndigheten för delaktighet
- Fokus i intervjuerna har varit frågor som handlar om att identifiera användarbehov (brukare, klienter, personal, anhöriga) när det gäller hälso- och välfärdsteknik inom vård och omsorg

Resultat av intervjuer

- Mycket tyder på att ledningens engagemang och mandat att arbeta med dessa frågor är avgörande faktorer om arbetet ska komma igång
- På många håll har eldsjälar drivit på i processen, men det skulle behövas mer systematiskt stöd och handlingsplaner i organisationen

Resultat av intervjuer

- Samverkan lyfts fram som en viktig faktor för den fortsatta utvecklingen. De intervjuade efterlyser mer samverkan, såväl mellan kommuner som inom de enskilda kommunerna, till exempel vid upphandlingar men också i samband med själva driften
- Personalens och berördas attityder till teknik i vård och omsorg är också en viktig faktor för en framgångsrik implementering. Uppfattningen bland de intervjuade är att motståndet mot hälso- och välfärdstekniska lösningen är större ju längre bort från behovet man befinner sig

Erfarenhet från studie

- Resultatet från intervjuerna kunde också bekräftas från en studie som visar på skillnader mellan personalgrupper med skilda utbildningsbakgrund. De som har en rehabiliteringsinriktad utbildning förefaller mer positiva till hälso- och välfärdsteknik jämfört med de grupper som är mer inriktade mot omvårdnad och omsorg

Karin Andersson – Våga ta klivet, vad behövs?

- Intervjuer med centralt verksamma personer inom kommunal vård och omsorg, en utvecklingsledare, en kvalitetschef och en IT-samordnare

Resultat från intervjuer

- Det finns tre aspekter som de intervjuade ser som särskilt betydelsefulla.
 - tekniken i sig
 - den utbildning och det stöd som tekniken kräver
 - infrastruktur

Resultat från intervjuer

- Teknik
 - arbetsmiljöproblem när den inte fungerar
 - inte kompatibla med varandra,
 - upphandlingarna fungerar dåligt
 - ansvaret för de tekniska frågorna är splittrat
- Behov av kompetens i kommunerna
 - För att kunna hantera frågor om leveransavtal, teknik och drift

Resultat från intervjuer

- Samverkan mellan kommuner
 - att man lär av varandras erfarenheter istället för att var och en genomför pilotprojekt av olika slag
- Ledarskapet
 - har betydelse för fortsatt arbete med hälso- och välfärdsteknik i vård och omsorg.
 - Förändringsarbete är en process som kräver många samtal,
 - en dialog mellan ledning och personal och
 - mellan olika intressenter

Elisabeth C Andersson – Vad kan pedagogik och hälso- och välfärdsteknik skapa tillsammans?

- Undersökte teknikutvecklingens konsekvenser för undersköterskans yrkesroll och diskuterar på vilket sätt yrkesrollen påverkas av den nya hälso- och välfärdstekniken
 - litteraturstudier och egna erfarenheter som forskare inom hemtjänsten
- Personalen ser arbetet närma vårdtagaren som mest betydelsefullt
- Drar paralleller till IKT-verkstäder på MDH och föreslår att en liknande funktion där undersköterskor kan få hjälp av de undersköterskor som är mer kunniga i den nya tekniken

**De viktigaste slutsatserna:
en sammanfattning i åtta
punkter**

- Hälsa- och välfärdsteknik kan inte avgränsas och definieras på ett enkelt sätt
- En framgångsrik implementering av den nya tekniken i kommunerna och i hemtjänsten kräver en bättre infrastruktur och en mer förberedd organisation
- Att introducera hälsa- och välfärdsteknik handlar mer om att utveckla nya arbetsmetoder och mindre om att skapa ny teknik
- Ledningen har en betydelsefull roll för implementeringen av hälsa- och välfärdsteknik

- Personalens attityder och förhållningsätt är avgörande för om den nya tekniken och nya arbetssätt ska kunna introduceras på ett bra sätt i organisationen
- Teknikanvändningen inom vård och omsorg ökar sårbarheten - man måste vara medveten om de risker och problem som inte har lösts
- De etiska frågeställningar som den nya hälso- och välfärdstekniken för med sig är inte nya men de måste identifieras, lyftas fram och hanteras av ledning och personal
- Det behövs mer kompetens och ett bättre kompetensstöd i kommunerna – men inte bara tekniskt

Tre frågor

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

- Behövs det nya utbildningar och yrkesgrupper i kommunerna?
- Kan teknikutvecklingen innebära att nya karriärvägar öppnas för personal inom vård och omsorg?
- Kan tekniken bidra till att öka attraktionskraften och underlätta rekryteringen av personal till vård och omsorg?

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

www.mdh.se/arenan

arenan@mdh.se